

Гончарова С. Ю., Буряк І. В.

**РОЛЬ ДОМОГОСПОДАРСТВА ТА СІМ'Ї В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ
КРАЇНИ**

Анотація: В статті розглянуто сутність понять «домогосподарство» та «сім'я», зроблений порівняльний аналіз цих понять. Визначена роль домогосподарства та сім'ї в розвитку економіки країни.

Ключові слова: домогосподарство, сім'я, розвиток, економіка країни

Рис. 0. Табл. 1. Літ. 4

Гончарова С. Ю., Буряк І. В.

**РОЛЬ ДОМОХОЗЯЙСТВА И СЕМЬИ В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ
СТРАНЫ**

Аннотация: В статье рассмотрены сущность понятий «домохозяйство» и «семья», выполнен сравнительный анализ этих понятий. Определена роль домохозяйства и семьи в развитии экономики страны.

Ключевые слова: домохозяйство, семья, развитие, экономика страны

GONCHAROVA S. Y.

BURIAK I. V.

**THE ROLE OF HOUSEHOLD AND FAMILY IN THE
DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF THE COUNTRY**

Abstract. The issue of the concepts of "household" and "family", the comparative analysis of these concepts. The role of households and families in the development of the national economy.

Keywords: household, family, development, economy

Домогосподарство та сім'я належать до кола найважливіших і найменш досліджених суб'єктів господарювання, які, в першу чергу, беруть на себе величезне навантаження у формуванні господарської культури і економічного мислення населення. Але на сьогодні проблеми економіки домогосподарства та сім'ї залишаються маловивченими.

Складний характер питань, пов'язаних з життєдіяльністю домогосподарств, визначає наявність значної кількості робіт, які висвітлюють різні сторони його функціонування. Питаннями економічної природи домогосподарств займаються такі вчені, як А. Амоша, О. Беляєв, А. Бебель, В. Жеребін, Н. Зверєва, Т. Красильникова, Н. Ніколенко, Е. Лібанова, О. Набатова, А. Олійник, С. Реверчук, Г. Тарасенко, С. Тютюнникова, Ю. Юрков і багато інших.

Метою статті є визначення понять «домогосподарство» та «сім'я», виявлення різниці у сутності цих понять та охарактеризувати роль домогосподарства та сім'ї у розвитку економіки країни.

За теперішнього часу у наукових дослідженнях звертає на себе увагу різноманіття підходів щодо визначення понять «домогосподарство» та «сім'я», серед яких: 1) деякі економісти (Ніколенко, Юрков та ін.) розділяють ці поняття, але іноді взаємно замінюють їх; 2) інші (Жеребін, Бебель та ін.) розділяють відмінності; 3) такі вчені, як Іохін, Борисов відносять їх до суб'єктів мікро- та макроекономіки.

Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовський, Е. Б. Стародубцева в сучасному економічному словнику визначають домогосподарство як «один з трьох основних суб'єктів економічної діяльності». На їх думку, дана категорія «охоплює економічні об'єкти і процеси, що відбуваються там, де постійно проживає людина, сім'я» [1, с. 128].

Загальновизнане визначення сім'ї виходить з обов'язкової ознаки спорідненості, а також спільності побуту і відповідальності членів сім'ї один за одного і за сім'ю в цілому.

Для більш детального вивчення даних понять, необхідно провести їх порівняльний аналіз (табл.1) [2].

Таблиця 1

Порівняльний аналіз понять «домогосподарство» та «сім'я»

№ п/п	Ознака	Наявність або відсутність ознаки в	Наявність або відсутність ознаки в
-------	--------	------------------------------------	------------------------------------

		понятті «домогосподарство»	понятті «сім'я»
1.	Система	+	+
2.	Один учасник	+	-
3.	Декілька учасників	+	+
4.	Сумісне проживання	+/-	+
5.	Наявність спорідненості	+/-	+
6.	Наймани працівники	+	-
7.	Загальний бюджет	+	+/-

З проведеного аналізу видно, що дані поняття окрім відмінностей мають і загальні характеристики. Це говорить про те, що сім'я є однією зі складових домогосподарств. Слід зазначити, що поняття «домогосподарство» ширше за змістом ніж поняття «сім'я». До його складу входять особи, які є найманими працівниками, ведуть спільне з сім'єю господарство, але не є членами сім'ї: няні, вихователі, домашні вчителі та ін.

Економічна роль домогосподарства та сім'ї в розвитку країни досить важлива і складна. Вони вирішують різноманітні проблеми ведення домашнього господарства, сімейного бізнесу, відтворення робочої сили, забезпечення необхідного рівня споживчого попиту, формування споживчого потенціалу [3].

Значною перешкодою на шляху розвитку української економіки стала економічна криза. Головними її наслідками, що позначилися на діяльності домогосподарств стало зменшення рівня оплати праці й одночасне зростання кількості офіційно зареєстрованих безробітних, став майже неможливим процес отримання кредиту не тільки на виробничі, але й споживчі цілі. Нестабільна ситуація значно стримує процес інвестування, що негативно позначається не тільки на подальшому розвитку домогосподарства, але й економіки в цілому [4 с. 125].

Домогосподарство виступає одним із основних структурних елементів господарської системи. Тому для поліпшення соціально-економічної напруги у суспільстві першочерговими кроками мають стати: послаблення податкового тягаря, запровадження пільгового кредитування, особливо для здійснення підприємницької діяльності, удосконалення соціальної політики тощо. Крім

того, важливим напрямом діяльності уряду щодо посилення активності домогосподарств має бути удосконалення нормативно-правової бази, що регулює їх діяльність.

Список використаної літератури:

1. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь/ Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, О. Б. Стародубцева. -М.: ИНФРА-М. — 2005. - 128 с.
2. Бідюхова С. М. «Феномен сімейного господарства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/fenomen-semiehozyaystva>
3. Економіка: теорія і практика/ «Суть, місце та роль сім'ї в сучасній економіці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ekonomikam.com/>
4. Гончарова С.Ю. Причини та тенденції зміни рівня доходів населення за регіонами України / С. Ю. Гончарова, А. В. Семенченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки» – Херсон, 2015. – № 14/1. – 124-127 с.